

For fagskolestudenter
i Midt-Nord-samarbeidet

Årsrapport skoleåret 2024/25

Innholdsfortegnelse

Siste ord fra Studentombudet	3
Hva trenger fagskolestudentene hjelp til?	4
Et synlig og tilgjengelig Studentombud for alle fagskolestudentene	6
Samarbeid, kompetansebygging og faglig nettverk.....	6
Å jobbe i forkant - systemarbeid for bedre kvalitet	7
HVA KAN VI LÆRE AV STUDENTENES HENVENDELSER?	
Blir studentenes stemme hørt i saker som angår dem?	8
Flere med behov for individuell tilrettelegging får hjelp	8
Hindre barrierer for livslang læring	9
Tilbud om kartlegging	9
KI – ikke ta vekk digitale hjelpemidler for de som trenger det!.....	10
Studenter med omsorg for mindreårige barn som «særskilt behov»	10
Ulik praksis ved identiske studier	11
Læringsmiljø – et spørsmål om involvering og kvalitet.....	11
Læringsmiljøutvalg – nødvendig for noen, bra for alle!.....	12
Si ifra! Kritikkverdige forhold og forbud mot gjengjeldelse	12
Skikkethet – fagskolene trenger eget nasjonalt nettverk og fagsamling	13
FUSK – nulltoleranse, felles retningslinjer og forståelse	13
Er studiekvaliteten god nok?	14
Inhabilitet og taushetsplikt	15
Formell feil ved opptak	15
Kilder	17
Vedlegg 1 mandat Studentombudet	18

Siste ord fra Studentombudet

Studentombudets rolle er å sørge for rettferdighet for fagskolestudentene. Det betyr å påse at prosessene rundt de ulike situasjonene som oppstår knyttet til studiene blir håndtert på riktig måte - gitt de rettigheter fagskolestudenter har i lovverk, nasjonale og lokale forskrifter. Å bli møtt, sett og hørt er noe av det viktigste fagskolene kan gjøre i møte med sine studenter i de ulike sakene som dukker opp. Alle har krav på å bli lyttet ut slik som det viktige kontradiksjonsprinsippet bygger vår rettsikkerhet på.

Klarer fagskolene å ta situasjoner som oppstår på alvor med en gang, vil det forebygge en videre eskalering, og at en sak vokser seg større og i verste fall til noe annet enn det det var i utgangspunktet. Min læresetning i det viktige og spennende arbeidet som Studentombud for fagskolestudentene i Midt-Nord-samarbeidet har derfor vært: «Lytt, anerkjenne og sørge for handling». Det betyr ikke at det ikke er rom for uenighet på sak – men som menneske er det lettere å stå i en krevende situasjon hvis du blir møtt, anerkjent, får god informasjon om prosessen, som igjen gir bedre forståelse av helheten og de beslutninger som blir tatt. Det er ikke uten grunn at vi sier at velvilje avler velvilje.

Studentombudet har en unik og viktig rolle overfor fagskolestudentene ved å være en nøytral og uavhengig bistandsperson. Dette er et viktig aspekt ved ombudsordningen, og bidrar til at Studentombudet bygger tillit hos studentene. Dette skoleåret har 11 fagskoler fra Trøndelag i sør til Finnmark i nord tatt del i samarbeidsavtalen.

Årsrapporten viser et bilde på typer henvendelser og problemstillinger jeg har mottatt fra studentene gjennom skoleåret 2024/25. I den forbindelse vil rapporten peke på forbedringsområder som fagskolene kan rette oppmerksomhet mot. På den måten er årsrapporten et dokument for læring. I tillegg beskriver rapporten hva som er gjort av forebyggende systemarbeid og kompetansebygging for ansatte i fagskolesektoren.

Fra 12. mai går jeg over i nye oppgaver i Trøndelag fylkeskommune, og det er på mange vis vemodig å avslutte reisen som Studentombud nå. Uansett ønsker jeg å takke alle fagskolene for det gode og konstruktive samarbeidet jeg har opplevd gjennom hele min periode som Studentombud. Jeg vil også rette en stor takk til min kollega Maija Heinilä i Øst-samarbeidet, og ombudene i det nasjonale nettverket for gode møter og konstruktive innspill i ulike saker og situasjoner som har oppstått.

Da gjenstår det bare å ønske lykke til med ny nasjonal ombudsordning fra 1. august 2025, og alt det spennende som rører seg i fagskolesektoren. Det er virkelig gledelig at høyere yrkesfaglig utdanning blir satset på med en egen søyle i utdanningssystemet vårt!

Trondheim 8. mai 2025

Åse Hestvik Larsen

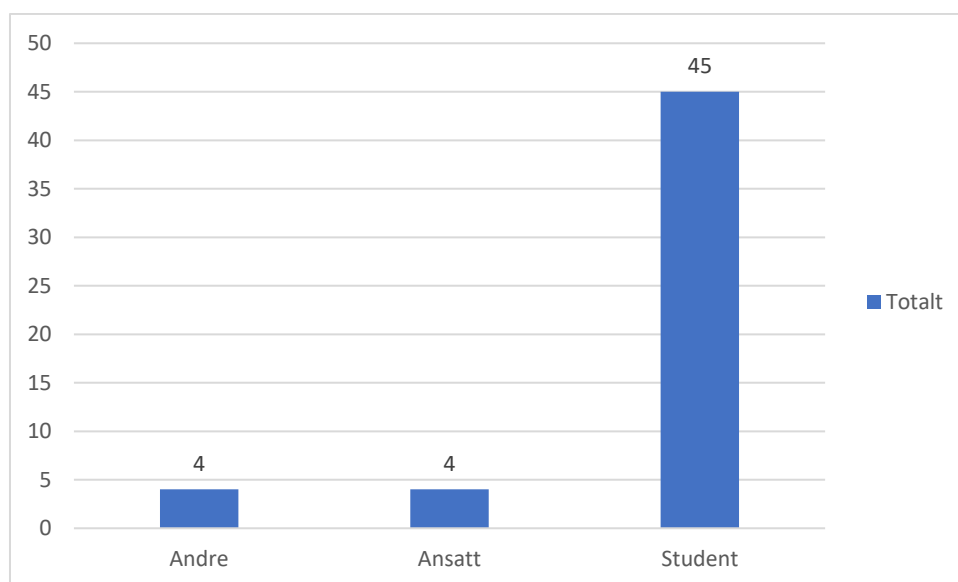

Hva trenger fagskolestudentene hjelp til?

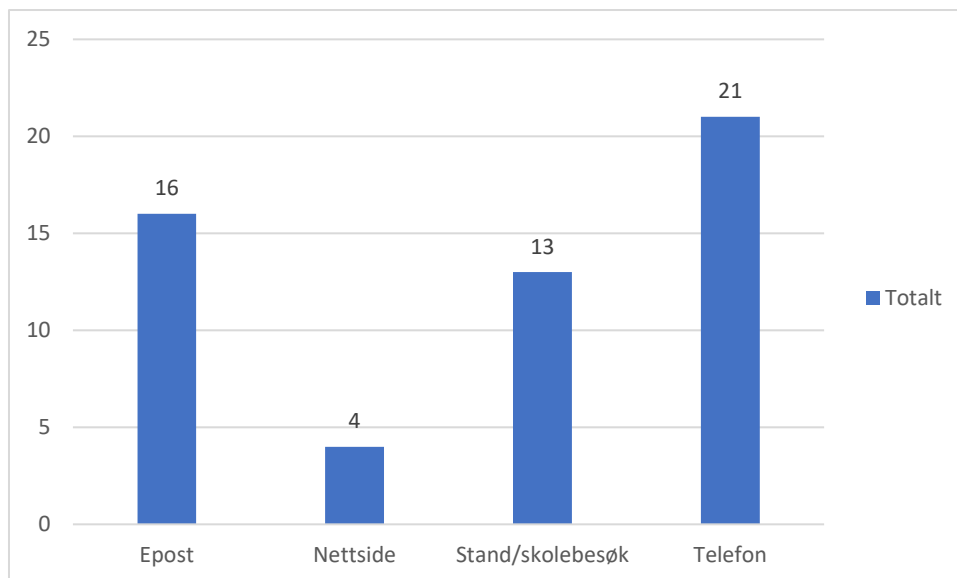
Fra 1. august 2024 til 1. mai 2025 har Studentombudet mottatt 53 henvendelser. Da er ikke mai og juni måned regnet med. Erfaringsmessig er det en del henvendelser i dette tidsrommet knyttet til eksamen og eventuell klage på sensur. Sammenlignet med fjorårets skoleår er det da tre flere henvendelser pr 1. mai.

Tidligere har jeg påpekt at det ikke nødvendigvis er slik at antall henvendelser forteller så mye om kvaliteten i utdanningene og studiesituasjonen. Det viser et bilde her og nå, og økt kjennskap til ombudstjenesten er nok den viktigste faktoren til at studenter tar kontakt. Tall per fagskole blir ikke presentert på grunn av hensyn til personvern.

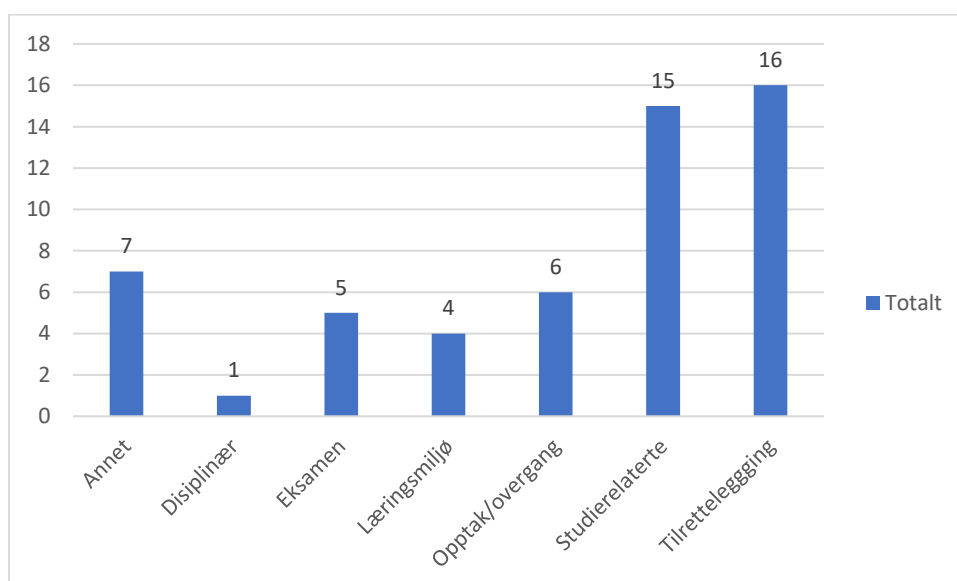
Noen henvendelser svares raskt ut der og da, mens andre krever flere kontaktpunkter og møter med både fagledere, rektorer, administrasjonen ved fagskolene og andre eksterne samarbeidspartnere som Universell, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HKdir), Kunnskapsdepartementet (KD) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT). Og ikke minst kollegial sparring med andre ombud regionalt og i nasjonalt nettverk.

I all hovedsak er det fagskolene sine studenter som tar kontakt. Det er positivt at også ansatte tar kontakt for å reflektere sammen over problemstillinger som gjelder studenters rettigheter knyttet til studiesituasjonen.

Telefon og epost er de viktigste kanalene for kontakt med Studentombudet. Når kontakt er etablert brukes Teams for videre digital kommunikasjon. For fagskolene med nærhet til Trondheim kan fysiske møter avtales. Flere studenter tar også kontakt direkte i forbindelse med skolebesøk/stand.

I år som i fjor er det flest henvendelser knytta til tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsevne eller særskilte behov. Deretter er det kategorien studierelaterte med nest flest henvendelser. Her er det faglige aktiviteter og forhold som kvalitet i undervisning, studieplaner, pensum, veiledning og vurdering som er tatt med. Seks saker er knyttet til overgang og opptak. I mange av disse sakene bes studentene ta direkte kontakt med fagskolen de har søkt seg inn til, da de har misforstått og tror Studentombudet jobber med lokale inntak og fagrådgivning. Fire henvendelser er kommet inn knytta til læringsmiljø. Det gjelder både det fysiske og psykisk/psykososiale læringsmiljøet. Fem henvendelser er også kommet inn som omhandler eksamen. Studentene har spørsmål om rettigheter ved klage og sensur, frister og om hjelp til å

lese over klage. Under kategorien disiplinær er det kommet inn en henvendelse. Her i regnes egen eller andres opptreden/adferd som kan føre til utestengelse/bortvisning, samt mistanke om fusk, skikkethetsvurdering og merknad på politiattest. Spørsmålene i kategorien annet er henvendelser som er utenfor Studentombudets mandat. I slik situasjoner henviser jeg studentene videre til rette instans.

Et synlig og tilgjengelig Studentombud for alle fagskolestudentene

Fagskolestudentene i Midt-Nord-samarbeidet trenger å vite om ombudstjenesten for at de skal ta kontakt. Derfor har Studentombudet også dette skoleåret brukt tid og ressurser på synlighet og omdømmebygging. Imidlertid har ombudet høstet frukter fra forrige skoleårs førstegangsinvestering i nettside, logo, film og forskjellig markedsmateriell. På den måten har ombudet spart både tid og penger på gjenbruk. I tillegg kommer fysiske og digitale besøk og møter. I arbeidet med å spre informasjonen har ombudet fått god hjelp hos den enkelte kontaktperson ved hver fagskole.

Ressursen til ombudstillingen er på 50 % og tiden er fordelt over tre arbeidsdager (man, tir og torsdag) fra kl 09-15. Kontoret er plassert i Trondheim, fylkeshuset Trøndelag fylkeskommune. Organisasjonsmessig er stillingen plassert sammen med Mobbeombud og elev- og lærlingombud i sesjon folkehelse, idrett og frivillighet.

Ombudets opplevelse er at ressursen er tilstrekkelig for å være et tilgjengelig ombud, som svarer enten på epost eller telefon seinest innen en til to virkedager etter at henvendelser er mottatt. Direkte henvendelser i arbeidstid tas fortløpende.

I år som i fjor er det en klar sammenheng mellom studenthenvendelser rett etter skolebesøk. Ombudet har dette skoleåret besøkt fysisk seks læresteder ved THYF, Brann- og redningsskolen, KBS Fagskole, Norsk fotofagskole og Lukas fagskole.

Slike besøk er det dessverre ikke ressurser til i fylkene Nordland, Troms og Finnmark. Der har hver fagskole mange lokasjoner med stor geografisk spredning, og de fleste studentene studerer på deltid og deltar kun via samlinger. Ett tiltak for å komme i kontakt med fagskolestudenter fra alle fagskolene i samarbeidet har derfor vært dialog inn mot tillitsvalgte og studentråd. Ombudet ble invitert inn til samling for alle studenttillitsvalgte og ledelsen ved Møre og Romsdal fagskole i september 2024. Ombudet deltok også digitalt i møte med studentråd for THYF, TISIP, Norsk fotofagskole, Nordland fagskole og Norsk fjellfagskole. Alle skolene har fått dette tilbudet. Det har imidlertid vært større spredning av henvendelser fra alle fagskolene i år sammenlignet med i fjor. Det viser at digital markedsføring og kommunikasjon også gir gode resultater.

Samarbeid, kompetansebygging og faglig nettverk

Ombudet har fortsatt det gode samarbeidet med Maija Heinilä, Studentombud for åtte fagskoler i Øst-samarbeidet. Vi har ukentlige arbeidsmøter som gir verdifull inspirasjon og motivasjon. I tillegg bygger vi verdifull kompetanse sammen knyttet til de ulike problemstillingene som dukker opp fra fagskolestudentene. Studentombudet samarbeider også med mobbeombud og elev- og lærlingombud i Trøndelag fylkeskommune.

Vi er partnere i kvalitet

Det er et eget nasjonalt nettverk for Studentombud i Norge, som nå teller ca 20 personer. Flere av disse har også fagskoler i sin portefølje i tillegg til universitet og høyskoler. De andre jobber i UH-sektoren og de fleste er utdannet jurister/advokatfullmektig. Nettverket arrangerer årlig nettverkssamlinger med faglig og sosialt innhold, samt digitale månedlige fagtreff.

Dette skoleåret deltok jeg på samling i Tromsø samt flere digitale nettmøter. Nettverksmøtene har både et faglig og sosialt innhold. Disse møtene legger til rette for verdifull erfaringsutveksling. Møtene skaper glede og inspirasjon til arbeidet, samt bidrar til økt kompetanse og økt kvalitet på Studentombudets tjenester. Studentombudene har lav terskel for å diskutere problemstillinger seg imellom.

I tillegg til de faglige nettverkene har jeg benyttet meg av kompetansen i NOKUT, Justis- og likestillingsdepartementet, Universell/HKdir og Kunnskapsdepartementet, samt likestillings- og diskrimineringsombudet.

Deltagelse i faglige fora:

- Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF) høstseminar nasjonalt Oslo 2024
- ONF regionseminar Trondheim 2025
- Fagskolekonferansen Trondheim/Stjørdal 2024
- Styremøter HØY (2) – digitalt 2025
- Styremøte Nasjonalt fagskoleråd – digitalt 2025
- Styremøter fagskolene – presentere årsrapport digitalt 2024

Høringer:

- Lovendring: nasjonalt Studentombud for fagskolestudenter
- Innspill til ONF mht stortingsmeldingen

Å jobbe i forkant- systemarbeid for bedre kvalitet

Til forskjell fra UH-sektoren jobber ombudene i fagskolesektoren mer med forebyggende systemarbeid. UH-sektoren har egne jurister og fagavdelinger som gir studenter og ansatte den støtten og kompetansen som trengs. I fagskolesektoren derimot har ombudene sett viktigheten av å bygge kompetanse sammen med ansatte i sektoren for å sikre studentenes rettigheter. Riggen til fagskolene er svært ulik og ikke alle fagskolene har det som kreves av rutiner og prosedyrer for å imøtekomme kravene i fagskoleloven, samt nasjonale og lokale forskrifter. Derfor har ombudenes bidrag i så måte føltes meningsfulle og nyttige.

I november 2024 ble det arrangert et kurs om fusk ledet av jurist Catrine Schøne Brodwall ved Universitetet i Sørøst -Norge, hvor alle fagskoler i Øst- og Midt-Nord-samarbeidet ble invitert til å delta. Målet var å sette søkelys på korrekt behandling av situasjoner hvor fusk blir oppdaget.

I forbindelse med kurset ble det delt rikelig med ferdiglagde maler for ansatte som arbeider med fuskeprosessene. Opptaket og presentasjonen ligger her: <https://www.usn.no/studentombud-for-fagskolene/>

I Stortingsmeldingen for fagskolene er det foreslått at Læringsmiljøutvalg skal være lovpålagt for fagskoler som får institusjonsakkreditering. På bakgrunn av forslaget fikk vi i stand et webinar sammen med universell/HKdir i mai 2025 med fokus på hva et LMU er og erfaringer med slikt arbeid i

UK-sektoren. I tillegg har ombudet og kvalitetsansvarlige i samarbeidet gjennomført en digital møterekke med fokus på relevante tema for utveksling av erfaringer og kunnskapsdeling, samt bygge nettverk rundt felles fagområde. Kvalitetsarbeidet som HØY jobber med, er også gjort kjent i denne gruppa.

HVA KAN VI LÆRE AV STUDENTENES HENVENDELSER?

Blir studentenes stemme hørt i saker som angår dem?

Da studentombudet la fram årsrapport for styrene høsten 2024, manglet det deltakelse av studentrepresentant i flere av styrene. Fagskoleloven er tydelig på at studenter og studentorgan skal høres i alle saker som angår studentene¹. Det er viktig at fagskolene sørger for at det er fagskolestudenter representert i fagskolens styre, skikkethetsnemnd, lokale klagenemnd, eventuelt Læringsmiljøutvalg og kvalitetsutvalg ved avdelingene.

Hver fagskole bør også ha sitt eget studentråd som er operativt. Ombudet vet av erfaring at ikke alle fagskoler har dette, og at det er vanskelig å rekruttere tillitsvalgte studenter til å påta seg slike verv, og at studentene ikke alltid dukker opp på møter. Det resulterer i at studenter ikke er representert i ulike organ slik de skal være. Ofte kan det ta lang tid fra skolestart til studenter blir valgt inn, og dermed kan viktige avgjørelser angående studentsaker bli tatt uten at fagskolestudentens stemme er hørt.

Ombudet anbefaler alle fagskolene å melde sine tillitsvalgtstudenter inn i organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)². Her får de tilgang til kompetanse, støtte og nettverk både faglig og sosialt. Ombudet oppfordrer også fagskolene til å finne en modell for valg av tillitsvalgte og studentrepresentanter inn i de ulike organene som sørger for kontinuitet gjennom hele skoleåret. Fagskolen i Nord har for eksempel valg av tillitsvalgte i januar for å sikre at det er tillitsvalgte studenter aktive i sine verv også gjennom sommeren, og ikke minst ved skolestart.

Flere med behov for individuell tilrettelegging får hjelp

Studentombudet opplever en positiv utvikling for fagskolestudentene som trenger individuell tilrettelegging på grunn av funksjonsnedsettelse eller særskilt tilrettelegging³. Flere av fagskolene i samarbeidet har en bestemt person som koordinerer dette arbeidet. Det bygges kompetanse, ulike tiltak prøves ut og prosessen profesjonaliseres rent forvaltningsmessig. Dette viser at fagskolene viser evne og vilje til at alle skal med, og fjerner barrierer som kan hindre eller gjøre det vanskelig for personer å gjennomføre en høyere yrkesfaglig utdanning.

¹ § 14. Studentorgan og studentrepresentasjon Studentene ved en fagskole kan opprette studentorgan som skal ivareta deres interesser og fremme deres synspunkter. Studenter ved den enkelte avdeling ved en fagskole kan opprette studentorganer på tilsvarende måte. Styret skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene. Studenter skal være representert i alle kollegiale organer som tildeles beslutningsmyndighet ved en fagskole.

² [Organisasjon for Norske Fagskolestudenter](#)

³ Fagskoleloven kap 4 §15

I UH-sektoren har det vært flere mediasaker som peker på at tallet på studenter som får tilrettelegging har gått opp⁴. Det diskuteres om selve behovet har økt, eller om det er studentene som er blitt gjort kjent med sine rettigheter, eller om universitetene og høyskolene er blitt bedre på dette området. Uansett forklaring viser tallene en markant økning. I fagskolesektoren er det derimot ikke samlet inn kunnskap på dette området siden Universell sin rapport i 2019. Da ble det funnet at tre ganger så mange fagskolestudenter sammenlignet med studenter fra UH-sektoren har lese- og skrivevansker og dobbelt så mange har ADHD.⁵

Ombudet ser en mulighet for at fagskolene kan registrere egne tall for å vurdere utviklingen og integrere dette i fagskolens kvalitetsarbeid. Ombudet har også meldt inn ønske til HKdir om at det er behov for at forrige rapport på nasjonalt nivå oppdateres med data for 2025. Dette trenger fagskolene for å kunne lage gode strategier, tilbud og tiltak til den studentgruppa det gjelder.

Hindre barrierer for livslang læring

Under Fagskolekonferansen 2024 hadde HKdir ansvar for flere innlegg som var knyttet til tilrettelegging. Flere fagskoler på tvers av Midt-Nord-samarbeidet fortalte om hvordan de jobbet rent praktisk med tilrettelegging. En fagskole i vårt samarbeid har opprettet en egen gruppe for studentene med ADHD og dysleksi for å dele erfaringer om hvordan de kan lære best mulig til tross for sine kognitive utfordringer, hvilke verktøy som finnes, og ikke minst jobbe med studieteknikk sett opp mot overgang fra arbeidsliv til livet som student. Det er også veldig gledelig å registrere at flere fagskoler tilbyr kartlegging i lese, skrive og regning, med oppfølgingssamtale i etterkant hvor plan for tilrettelegging utarbeides etter behov.

Flere studenter i en klasse som tok kontakt med ombudet opplevde lang ventetid i kommunal spesialisthelsetjeneste for utredning av dysleksi og ADHD/konsentrasjonsproblemer. En student ble forespeilet opp til ett års ventetid, med begrunnelse om at han ikke var i prioritert gruppe. Det betyr i praksis for disse studentene at de ikke kan søke tilrettelegging fordi de mangler dokumentasjon på nedsatt funksjonsevne. På den måten får de ikke benyttet seg av sin lovmessige rettighet om tilrettelegging. Det vil si at de i verste fall går sitt første år ved fagskolen uten å få tilrettelegging.

Tilbud om kartlegging

Jeg vil også understreke at jeg i samtale med disse studentene, som ofte er godt voksne menn med mange års erfaring i arbeidslivet, har avdekt at det er knyttet både skam og lavt selvbildet og mestring til denne problematikken. Mange ble verken diagnostisert eller fikk hjelp under sin obligatoriske grunnskolegang. Derfor koster det mye når disse studentene må kjempe mot lange ventetider for å få hjelp. Lærestedene har ingen plikt til å tilby utredninger eller kartlegging. Men som beskrevet fører dette med seg utfordringer for studentene det gjelder. Den skolen dette gjaldt tok et forbilledlig ansvar og fikk på plass tilbud om kartlegging til disse studentene, som gir en foreløpig dokumentasjon på behov for tilrettelegging, inntil en utredning fra spesialisthelsetjenesten er på plass. Det er flere fagskoler i samarbeidet som tilbyr denne type kartlegging, enten ved at de har systemer for det selv eller at de kjøper inn ekstern hjelp.

⁴ [Tallet på studenter som får tilrettelegging aukar. Oscar \(25\) har eksamen i einarom Mads har lese-, skrive- og reknevaner. — Eg sov eit år etter masteren Uroa for om det er nok pengar til tilrettelegging](#)

⁵ [HK-dir | HK-dir](#) – rapport 2019

Studentombudet anbefaler alle fagskolene å fortsette det gode og viktige arbeidet med fokus på tidlig og god informasjon, enkeltvedtak, handlingsplan og kompetanse for å få gode tiltak på plass. Husk vedtak på tilrettelegging for hele studieløpet for studenter som har varig funksjonsnedsettelse. For mange studenter er det enn ekstra byrde å måtte søke om og om igjen for tilrettelegging for en funksjonsnedsettelse som er varig. Til sist er det viktig å være klar over at dersom en fagskole gir avslag for egnet individuell tilrettelegging grunnet kostnader, så skal det legges ved en kostnadskalkyle i vedtaket. Det er viktig at vedtakene om tilrettelegging er godt begrunnet slik at studenten har en mulighet til å anke avgjørelsen. Jeg vil understreke at det må skrives et enkeltvedtak når det gjelder tilrettelegging hver gang en student søker om tilrettelegging.

Helt til sist ser ombudet at skolene gjennom sine nettsider og søknadsskjema ofte kommuniserer med lange tekster med formelt språk og skjema som er vanskelige å finne og komme seg igjennom for en student med dysleksi og eller ADHD. Mitt forslag er å se på mulighetsrommet for å bruke mer visuell kommunikasjon som film og lyd for denne studentgruppen.

KI – ikke ta vekk digitale hjelpemidler for de som trenger det!

Det siste skoleåret har kunstig intelligens (KI) skapt stor debatt i alle skoleslag i Norge. Hva er oppsidene og hva er nedsidene? Hva må vi gjøre med eksamensform og etablerte vurderingsformer for å unngå fusk? Skal vi gjøre som Danmark å gå tilbake til blyant og papir, eller skal vi finne et samspill med KI som både fremmer læring, relevans til bruk i arbeidslivet som venter og samtidig være bevisst fallgruver for misbruk?

Sett i lys av Studiebarometeret vet vi at 6 av 10 fagskolestudenter bruker KI⁶. Så uansett hva vi velger å gjøre er dette en teknologi som brukes og er kommet for å bli. Det er viktig at fagskolene er seg bevisst at denne teknologien utgjør en stor læringsmessig støtte for de studentene som sliter med lærevansker som dysleksi og ADHD. Dysleksi Norge gikk blant annet kraftig ut mot ny rapport om mindre skjermbruk⁷ med tanke på konsekvenser det kan få for elever og studenter som er helt avhengig av denne teknologien for å henge med i den faglige skolehverdagen.

Med dette i bakhodet er det viktig at også fagskolesektoren har et bevisst forhold til de fagskolestudentene som trenger KI-teknologi som en del av sin digitale tilrettelegging for at de kan gjennomføre utdanningen.

Studenter med omsorg for mindreårige barn som «særskilt behov»

Studenter som har omsorg for mindreårige barn, kan be om gyldig fravær og andre tilretteleggingstiltak når ungene er syke. En slik søknad må vurderes *særskilt og individuelt* ut fra den enkeltes situasjon. Noen studenter er enslige foreldre og har få muligheter til avlastning. Noen har kronisk syke barn som trenger ekstra omsorg. Studenter kan oppleve akutte behov for å være hjemme med syke barn uten nettverk rundt seg, og kabalen på hjemmebane må også gå opp mellom foresatte.

At tilrettelegging for studenter med særskilte behov omfatter omsorg for mindreårige barn er hevet over enhver tvil. Prop. 89L omfatter fagskoleloven, og det er senere gjentatt i Prop. 126 L (2022-23) om UHL: «Med særskilte behov menes fysiske, psykososiale eller læringsmessige utfordringer av midlertidig karakter, slik som for eksempel et benbrudd, amming av barn eller omsorg for

⁶ [Studiebarometeret - Fagskoleundersøkelsen](#)

⁷ [Overlevering av Skjermbrukutvalgets NOU 2024:20 – Skjermbrukutvalget](#)

mindreårige barn.» og videre: «Med «særskilte behov» menes fysiske, psykososiale eller læringsmessige utfordringer av midlertidig karakter, slik som for eksempel et benbrudd, behov for å amme eller omsorg for mindreårige barn. For at institusjonen skal ha et særlig ansvar for tilrettelegging, er det imidlertid lagt til grunn at den midlertidige utfordringen må være av en vesentlig karakter».

Vi vet at ca 70 % av fagskolestudentene studerer på deltid, kombinert med familie og jobb. Det er derfor viktig å sikre den *fleksibiliteten* som trengs for at fagskolestudenter med omsorg for barn ikke opplever barrierer knyttet til for eksempel obligatorisk oppmøte eller krav til lærested ved praksis, som gjør at de ikke får fullført sin utdanning. Studentombudet har dette skoleåret mottatt flere hevendelser fra fortvilte studentforeldre som ikke har blitt møtt med forståelse for sin situasjon før Studentombudet ble koblet på saken.

Fødselstallsutvalget⁸ har lagt fram en delrapport med tiltak som kan være med på å få opp de lave fødselstallene i Norge. Det være seg økonomiske tiltak for studentforeldre – men også bedre tilrettelegging for at unge skal kunne få barn i studietiden.

⁹Meld.St.11 s 16 trekker også fram at fagskolene er godt egna til å tilby *fleksible* og praksisnære utdanningstilbud.

Ulik praksis ved identiske studier

Studentombudet har observert at en og samme fagskole kan ha nærmest identiske studier ved ulike studiesteder. Utfordringer kommer når disse ulike lærestedene har forskjellig praksis for obligatorisk frammøte, digital undervisning med mer. Studenter snakker sammen på tvers og finner fort ut om praksis er lik eller ulik. Dette fører til frustrasjon hos studentene som føler de blir forskjellsbehandlet. Studentombudet anbefaler derfor at like studieløp skal ha like plikter/rettigheter for studentene, uavhengig av geografisk lokasjon.

Læringsmiljø – et spørsmål om involvering og kvalitet

I fagskoleloven kap 4 §15 om læringsmiljø understrekes det at: «Styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentorganene, legge forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø. Styret skal innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering», jf. likestillings- og [diskrimineringsloven § 13](#).

I tilfeller der fagskolestudenter tar kontakt kan det være krevende å tolke hva som faktisk menes med et godt og inkluderende læringsmiljø. Hva er det egentlig som rommer dette begrepet? Handler det om å trives med sine medstudenter eller tenker vi også på faktorer som kvalitet i undervisning og vurdering? I en sak var en gruppe studenter utrygge på om de fikk de læringsutbyttebeskrivelsene emnet hadde nedfelt i studieplanen, og er det i så fall et spørsmål om læringsmiljø?

⁸ [Studentforeldrene – Direkte](#)

⁹ [Meld. St. 11 \(2024–2025\) - regjeringen.no](#)

Ser vi til universitets- og høyskoleloven defineres læringsmiljøet som: «*de forholdene som virker inn på studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap, og som er av betydning for studentenes fysiske og psykososiale helse. I læringsmiljøet inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold*»¹⁰.

Studentombudet ser at det med fordel kunne vært en like presis og konkret definering av hva som menes med læringsmiljø også i fagskoleloven, og integrere denne forståelsen når det jobbes med læringsmiljø i fagskolesektoren i så vel strategiarbeid som i førstelinja. Dette er også spilt inn via høringsuttalelser knytta til Stortingsmeldinga i mars 2025. Det vil også være en viktig bidragsyter til utvikling av et godt kvalitetsarbeid, hvor fagskolene kan dokumentere og rapporterer på feltet læringsmiljø.

Læringsmiljøutvalg – nødvendig for noen, bra for alle!

Til stor glede for studentenes rettigheter knyttet nettopp til læringsmiljø har noen få fagskoler i samarbeidet etablert Læringsmiljøutvalg (LMU). I Stortingsmeldinga for fagskoler blir det foreslått at LMU skal være lovpålagt for de fagskolene som har institusjonsakkreditering. Ombudet er observatør med talerett i THYF sitt LMU som ble etablert i januar 2025¹¹. En slik involvering av egne studenter for å utvikle læringsmiljøet vil styrke studentenes stemme både i viktig forebyggende kvalitetsarbeid og andre strakstiltak i studentsaker som forløpende dukker opp.

Mandatet til LMU i Stortingsmeldinga viser at det er helt klare forventninger til dette viktige arbeidet:

«Læringsmiljøutvalget skal bidra til at bestemmelsene om læringsmiljøet i fagskoleloven blir fulgt, og skal sikre studentenes medvirkning i prosesser som berører læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget skal delta i planleggingen av tiltak som gjelder læringsmiljø, og følge utviklingen nøye i spørsmål om studentenes sikkerhet og velferd. Videre skal fagskolen holde læringsmiljøutvalget orientert om klager som fagskolen mottar fra studenter som omhandler læringsmiljøet, og utvalget skal kunne gi uttalelser om disse. Læringsmiljøutvalget skal også gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer (Meld.st 11 – s 107)».

Si ifra! Kritikkverdige forhold og forbud mot gjengjeldelse

Første august 2024 trådte denne endringen i kraft i fagskoleloven: Kap 4 § 15, nytt sjettede ledd, skal lyde: «*En student har rett til å varsle om kritikkverdige forhold ved fagskolen. Gjengjeldelse mot studenten som varsler, er forbudt*».

Mange fagskoler i samarbeidet har gjort et godt arbeid her – men det gjenstår fortsatt en del. Ennå har ikke alle fagskolene fått på plass system og praksis for å varsle om kritikkverdige forhold – samt forbud mot gjengjeldelse, slik at studentens rettssikkerhet blir ivaretatt. Studentombudet ønsker at en slik synlig funksjon er knyttet til fagskolens nettside, og ikke via interne systemer som Studentombudet og andre eksterne ikke har tilgang til. Flere fagskoler viser også til bruk av fagskolens epost ved varsling. Dette er ikke en sikker kanal som ivaretas hensynet til personsensitive opplysninger og data.

¹⁰ [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Kapittel 10 Læringsmiljø, studentrettigheter og studentrepresentasjon - Lovdata](#)

¹¹ [THYF har etablert læringsmiljøutvalg \(LMU\)](#)

For å trygge studenter som varsler er det viktig at prosessen er transparent og at de får informasjon om hvem som mottar varslet og hvordan prosessen blir håndtert. Hvordan det jobbes med forbud mot gjengjeldelse blant ansatte er også et viktig moment. Og hvor skal studenter henvende seg hvis de opplever en gjengjeldelse? Studentombudet oppfordrer alle fagskolene til å informere studentene om denne rettigheten ved oppstart av nye studentkull.

Skikkethet – fagskolene trenger eget nasjonalt nettverk og fagsamling

Gjennom de to skoleårene jeg har fungert som Studentombud har ingen fagskolestudenter kontaktet meg angående tvilsmelding og skikkethetsvurdering. Tall fra Nasjonal klagenemd for høyere yrkesfaglig utdanning er ikke kommet for 2023 – men vi vet fra rapporten 2020-22 at det kom tre saker om skikkethet hit. Dette står i sterk kontrast til UH-sektoren hvor tall fra HK-dir viser at det kom inn 527 tvilsmeldinger om skikkethet i 2024.¹²

Studentombudet har jobbet for at fagskolesektoren skal få sitt eget nasjonale nettverk for skikkethetsansvarlige for å dele og utvikle erfaringer og kunnskap sammen, samt egen årlig fagsamling. Fagskolene trenger at fagansatte, ledere og praksisveiledere tar ansvar for løpende skikkethetsvurdering med fokus på systematisk opplæring og undervisning om skikkethetsvurdering for studenter, ansatte og praksisfeltet, samt aktiv involvering fra skikkethetsansvarlige i ulike fora.

UH sektoren holder årlige konferanser om skikkethetsvurdering. Studentombudet har i lengre tid etterlyst et fagseminar om skikkethet, men HK-dir har ikke hatt ressurser å avse for dette formålet. Derfor har studentombudet henvendt seg til HØY og Nasjonalt Fagskoleråd for å etterlyse behovet for slike erfaringsutvekslinger som UH sektoren har. I tillegg til felles register for hele fagskolesektoren hvor studenter som blir funnet uskikket blir registrert. Et slikt system finnes ikke i dag. I praksis betyr det at en student som er funnet uskikket ved en fagskole kan søke seg inn på studier med skikkethetsvurdering ved en annen fagskole.

FUSK – nulltoleranse, felles retningslinjer og forståelse

I løpet av mine to år som Studentombud har jeg ikke fått noen henvendelser knyttet til fusk, i kontrast til mine kollegaer i UH sektoren som bruker betydelig tid på veiledning av studenter som er tatt for fusk. Mediebildet det siste skoleåret i UH-sektoren har også vært preget av fuskesaker.

For å kunne starte en fuskeprosess trengs det en lovhjemmel. Universitets- og høgskolerådet (UHR) har etterlyst mer enhetlige retningslinjer og derfor bestilte HKdir en utredning med anbefalinger. Den første delen av rapporten ble lagt fram og vedtatt ved UHR styremøtet i september 2024. Del 1 inneholder anbefalinger om formulering om fusk i lokale forskrifter slik at dette blir så likt som mulig ved alle institusjoner. Disse formuleringene kan med fordel brukes i fagskolenes lokale forskrifter. Det er viktig at fagskolene har en noenlunde samme forståelse av fusk, og sanksjoner knyttet til fusk og jeg håper at fagskolene kan samordne praksisen etter hvert. I dag kan fagskolen annullere eksamen og gi inntil to semester utestengelse ved fusk jf fagskoleloven kap 5 24-25.

¹² [Over 500 tvilsmeldinger om studenters skikkethet. 10 ble utestengt](#)
[Vurderer om studenter er skikket: — En myte at vi vil utestenge flest mulig](#)

Det som regnes som fusk eller forsøk på fusk (hvis det er egnet til å gi en urettmessig fordel):

- Å handle i strid med gjeldende regler for den spesifikke eksamen
- Å bruke eller ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
- Å presentere andres arbeid som sitt eget uten tilstrekkelig kildehenvisning eller markering av sitat
- Å levere arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten(e) selv
- Å levere besvarelse som er utarbeidet av andre enn studenten(e) selv
- Ureglementert samarbeid mellom studenter eller grupper
- Fabrikkering eller forfalskning av data
- Urettmessig å ha skaffet seg adgang til eksamensoppgaven før eksamen starter

Hovedpunkter i rapporten (del 1):

1. Å unnlate å sitere seg selv i arbeid som ikke tidligere har gitt uttelling, anses ikke som juks
2. Å unnlate å sitere seg selv der man har brukt eget arbeid som tidligere har gitt uttelling fører ikke til utestengelse, men heller straffes med annullering av eksamenen/oppgaven.

Del 2 som leveres i løpet av 2025 kommer til å handle om KI, og enhetlige prosedyrer ved mistanke om juks. Jeg anbefaler også alle fagskolene til å oppdatere lokale forskrifter ift KI og fusk.

Universitets og høgskolerådets har nå levert sin rapport om samordning av prosesser knyttet til fusk og KI. Her er det gode og konkrete anbefalinger som fagskolene også vil ha stor nytte av. Særlig punkt 4.2 hvor bruk av KI problematiseres:

«I utgangspunktet er KI-verktøy å regne som et hjelpemiddel på linje med alle andre hjelpemidler og er tillatt når det på eksamen ikke er angitt begrensninger i bruk av hjelpemidler. Ofte kategorisert som «alle hjelpemidler tillatt». Det betyr at dersom studentene ikke skal kunne benytte seg av KI-verktøy må dette spesifiseres i de enkelte emneplaner eller på den enkelte eksamen.»

[Hele rapporten leses her.](#)

Studentombudet for Midt-Nord og Øst har spilt inn til HØY og Nasjonalt fagskoleråd behovet for å utarbeide felles retningslinjer, slik som i UH-sektoren. Samt opprette felles register i fagskolesektoren for studenter som blir utvist for fusk, slik at studenter som blir tatt i fusk ikke får adgang til å studere ved andre fagskoler i utvisningstidspunktet.

Studentombudet har i møte med lærere og fagansatte opplevd at det er knyttet mye usikkerhet til fusk. Lærere trenger opplæring i å avdekke fusk, hvordan en mistanke skal begrunnes og hvordan fagskolens administrasjon støtter opp med klare retningslinjer og prosedyrer for en fuskesak. Jeg har møtt lærere som vegrer seg for å opprette mistanke om fusk, og som ikke er klar over at dette er noe de er pliktige til å gjøre. Mange har arbeidet som lærer i videregående skole der fusk har helt andre sanksjonsrammer enn i høyere utdanning. Det kan resultere i at en fuskesak ender opp som en stryk i stedet. Det må derfor jobbes med holdninger om nulltoleranse for fusk, og være bevisst på at fusk og stryk har to helt ulike lovhjemler i seg hva gjelder sanksjoner og klagerett for studenten.

Opplæring er et viktig virkemiddel for å trygge fuskeprosessen. Til eksempel har USN utviklet egen opplæringsmodul til ansatte og studenter om fusk, og det diskuteres mye om hvor vidt en skal benytte seg av andre vurderingsformer etter KI sitt inntog i all høyere utdanning.

Er studiekvaliteten god nok?

Det har kommet flere studenthenvendelser knyttet til studiekvalitet. Studentene opplever at de ikke klarer å oppnå læringsutbyttebeskrivelsene med sine lærere/undervisningsopplegget. Som oftest ber jeg studenten(e) om å snakke med tillitsvalgte og fremme saken gjennom skolens «si fra» - funksjon med kopi til meg. Som regel har skolen tatt disse henvendelsene på alvor, invitert til et digitalt møte med avdelingsleder/kvalitetskoordinator, og skissert en mulig løsning. Jeg vil dog påpeke at fagskolens *forbedringsforslag må gjelde det kullet som har klaget*, og forbedringene i studiekvalitet skal iverksettes raskt for å hjelpe de studentene som har klaget. I tilfeller hvor styret eller rektor blir involverte, er det ofte at studentene får presentert en ambisiøs plan for kvalitetsløft som gjerne skal gjennomføres innen et år eller mer. Det er prisverdig at fagskolen lager strategier for å heve kvalitetene på lengre sikt, men disse er mindre interessante for studentene som sitter midt i en vanskelig situasjon. Dette gjelder særlig i tilfeller med mangelfull undervisning, vurdering og faglig veiledning, samt fravær av informasjon om studieplan, framdrift og arbeidsplaner.

Det vil være situasjoner der fagskolene står overfor en vanskelig personalsak med lærer/ansatt som de har et arbeidsgiveransvar overfor. Min opplevelse er at studentene forstår dette og den taushetsplikten skolen har da, samt at alle parter har rett til å fortelle sin side av saken. Like fullt er det viktig å ha fokus på å finne gode strakstiltak som kan hjelpe studentene her og nå.

Inhabilitet og taushetsplikt

For å sikre en nøytral og faglig trygg vurdering for fagskolestudentene er det også viktig at forhold knyttet til inhabilitet avklares. Mange fagskoler med sine fagmiljøer er små. Alle kjenner alle og det kan fort bli en uheldig sammenblanding av for nære relasjoner knytte til sensur og vurdering. I en sak opplevde en student at lærer, som var hans leder i en tidligere jobb, hvor det hadde vært mange konflikter, ikke klarte å gjennomføre en profesjonell og nøytral faglig vurdering. Heldigvis tok fagskolen det gjaldt et forbilledlig ansvar og ryddet opp i dette.

Ikke alle lærere i fagskolene har pedagogisk utdanning. De er først og fremst gode i sitt fag. Det gjør at ikke alle har en like sterk forståelse av den profesjonstaushetsplikten som ligger i læreryrket. En student opplevde å komme i en situasjon der lærer fortalte i en offentlig setting med flere andre til stede hvilken karakter vedkommende student hadde fått ved sensur på eksamen. En annen student opplevde at en ansatt under en privat sosial tilstelning hadde gitt sensitive opplysninger om studenten. For å forebygge at slike ting skjer anbefaler jeg at det ved onboarding av nye lærere rettes et særlig fokus på temaet, og at også ledere og andre ansatte med jevne mellomrom reflekterer rundt problemstillingen. Brudd på taushetsplikt er så alvorlig at det kan politianmeldes og etterfølges rent strafferettslig.

Formell feil ved opptak

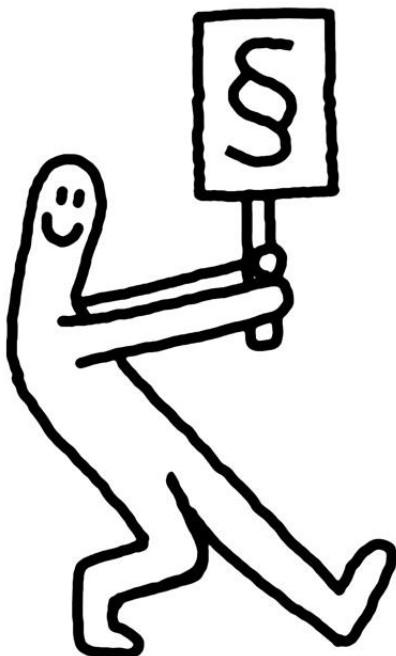
I fagskoleloven går det klart fram i kap 4 §16 at opptaksgrunnlaget til fagskoleutdanning er fullført og bestått videregående opplæring. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse. Videre kommer det mer spesifikt fram i nasjonal forskrift for fagskolene i kap 2 § 7 at:

1. Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring nivå 4, eller tilsvarende realkompetanse.
2. Generell studiekompetanse reguleres av [forskrift 6. januar 2017 nr. 13](#) om opptak til høgre utdanning [§ 2-1](#), samt [§ 2-3](#) og [§ 2-4](#) om opptak på grunnlag av henholdsvis fullført høyere utdanning og fullført fagskoleutdanning, med mindre noe annet følger av forskriften her.

En student tok kontakt med Studentombudet da vedkommende hadde fått avslag på sin søknad til en fagskole med begrunnelse at generell studiekompetanse var tatt ved Steinerskolen, en skole som ikke kvalifiserte til opptak. Avslaget ble gjort av Samordna opptak på bakgrunn av opplysninger fagskolen hadde gitt dem. Alle vitnemål fra Steinerskolen med påskriften bestått generell studiekompetanse skal på lik linje som alle andre videregående skoler, offentlige som private, som gir videregående opplæring, uansett profil, kvalifiserer til opptak!

Studentombudet tok derfor kontakt med NOKUT – som gjennom en veldig lang prosess måtte avklare dette med den fagskolen det gjaldt. Og til sist gå i dialog med samordna opptak om at det var gjort en formell feil ved opptaket og at ingen fagskoler har anledning til å velge hvilke videregående skoler som kvalifiserer til opptak, gitt at eleven har fullført og bestått videregående opplæring, her generell studiekompetanse.

For den studenten det gjaldt ble konsekvensen stor. Ett år utsatt studiestart og mye usikkerhet og frustrasjon knyttet til sitt vitnemål fra Steinerskolen, og den lange tida det tok før saken fikk en endelig avklaring. For å sikre at noe tilsvarende ikke skal skje igjen anbefaler jeg alle fagskoler til å jevnlig gjennomgå rutiner for opptak og sørge for tilstrekkelig kompetanse, særlig hos nyansatte.

Kilder:

[Hva kan Studentombudet gjøre for deg? \(trondelagfylke.no\)](#)

[Studentombudet \(trondelagfylke.no\)](#)

[Lov om høyere yrkesfaglig utdanning \(fagskoleloven\) - Kapittel 5 Studentenes rettigheter og plikter - Lovdata](#)

[Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Trøndelag høyere yrkesfagskole - Kapittel 4. Avsluttende vurdering, eksamen og sensur - Lovdata](#)

Webinar fusk: <https://www.usn.no/studentombud-for-fagskolene/>

[Organisasjon for Norske Fagskolestudenter](#)

[Innst. 290 L \(2023-2024\) - stortinget.no](#)

[23 11617-1 Rapport fagskolenemnd 2020-2022.PDF](#)

[Webinarer for fagskoler \(trondelagfylke.no\)](#)

[Universell utforming, tilrettelegging og læringsmiljø | HK-dir \(hkdir.no\)](#)

[Talet på studentar som får tilrettelegging aukar. Oscar \(25\) har eksamen i einerom](#)

[Mads har lese-, skrive- og reknevanskar. — Eg sov eit år etter masteren](#)

[Uroa for om det er nok pengar til tilrettelegging](#)

[HK-dir | HK-dir – rapport 2019](#)

[Studiebarometeret - Fagskoleundersøkelsen](#)

[Overlevering av Skjermbrukutvalgets NOU 2024:20 – Skjermbrukutvalget](#)

[Studentforeldrene – Direkte](#)

[Meld. St. 11 \(2024–2025\) - regjeringen.no](#)

[240226_uhr_fusk-og-samordning-rapport-2025_v4_digital_sider.pdf](#)

[Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Kapittel 10 Læringsmiljø, studentrettigheter og studentrepresentasjon - Lovdata](#)

[THYF har etablert læringsmiljøutvalg \(LMU\)](#)

[Over 500 tvilsmeldinger om studenters skikkethet. 10 ble utestengt](#)

[Vurderer om studenter er skikket: — En myte at vi vil utestenge flest mulig](#)

Vedlegg 1 Studentombudets rolle, verdigrunnlag og mandat

Studentombudet skal gi studentene råd og hjelp i saker som gjelder studiesituasjonen deres. Arbeidet skal bidra til at studentenes rettigheter og plikter ivaretas av fagskolen på en best mulig måte. Rettighetene og pliktene er nedfelt i lov om høyere yrkesfaglig utdanning, samt skolereglement.

Kapittel 5:

- § 21 Avsluttende vurdering, eksamen og sensur
- § 22 Rett til begrunnelse og klage på karaktersetting
- § 23 Klage på formelle feil ved eksamen
- § 24 Annullering av eksamen eller prøve (juks)
- § 25 Bortvisning og utestenging
- § 26 Vurdering av skikkethet
- § 27 Krav om politiattest
- § 28 Rett til permisjon i forbindelse med fødsel og omsorg for barn

Kapittel 4:

§ 15 Læringsmiljø (psykososialt og fysisk)

- Tilrettelegging, funksjonsnedsettelse, særskilte behov
- Mobbing, trakassering, diskriminering

Verdigrunnlag

Det å forankre studentombudstjenesten i et verdigrunnlag har betydning for Studentombudets praktiske utøvelse av rollen. For eksempel hvordan henvendelser fra studenter håndteres, dialog med fagskolen generelt, registrering og arkivering av saker. Det vil også kunne bidra til å styrke studentenes tillit til studentombudsordningen og bygge opp om et godt omdømme. Studentombudet i Midt-Nord-samarbeidet baserer sin virksomhet på et verdigrunnlag som er tuftet på begrepene «uavhengig», «nøytral», «uformell» og «konfidensiell» og som er sammenfallende med mandatet.

Uavhengig

Studentombudets uavhengighet henger nøye sammen med mandatet. Studentombudet er ikke direkte underlagt noen enheter ved fagskolene, og skal ikke instrueres eller styres av fagskolen eller andre organ. Organisasjonsmessig er arbeidsgiveransvaret lagt til Trøndelag fylkes seksjon for folkehelse, idrett og frivillighet. Seksjonsleder der har personalansvar for Studentombudet. Mobbeombudet og Elev- og lærlingombud har samme ordning. På den måten er de ulike ombudene samlet i ett team og kan støtte seg til hverandre i sitt arbeid.

Studentombudets virksomhet er basert på de arbeidsoppgaver som går fram av mandatet og som styrene ved fagskolene vedtar. Dette er et viktig aspekt med tanke på studentenes tillit til ordningen. Studentombudet rapporterer til fagskolene sine respektive styrer med årlig årsrapport. Dersom Studentombudet gjøres kjent med alvorlige saker, eller saker av prinsipielle betydning, vil rektor ved den aktuelle fagskolen informeres fortløpende.

Uformell

Det å opptre uformelt vil ofte si at studentene kan diskutere saken «off the record» med Studentombudet og at dialogen med ombudet ikke nødvendigvis vil følge en formell prosess. Studentombudet vil på denne måten effektivt kunne gi konkrete råd og veiledning i hvordan studenten på best mulig måte kan ivareta sine interesser videre i saken sin. Studentombudet kan også for eksempel løse en sak relativt kjapt ved «å ta en telefon» til den aktuelle enheten for å gjøre nødvendige oppklaringer dersom saken tilsier det.

Det å være uformell vil imidlertid ikke forhindre Studentombudet i å håndtere henvendelser innenfor formelle rammer dersom saken skulle kreve dette. Eksempelvis kan Studentombudet avgi skriftlige uttalelser til fagskolen i enkeltsaker. Etter en skjønnsmessig vurdering vil saker som er å anse som arkivverdige lagres i 360 unntatt innsynsrett. På nettsiden er det også et samtykkeskjema og meldingsskjema studentene kan benytte seg av som sikrer beskyttelse av sensitive personopplysninger. Studentombudets oppfølging av enkeltstående studenthenvendelser vil alltid gjøres i samråd med den aktuelle studenten. Studentombudet er et lavterskeltilbud til studentene. Ingen spørsmål er for små eller for store. Tjenesten er også gratis, noe som er viktig for å opprettholde et likeverdig tilbud til studentene.

Nøytral

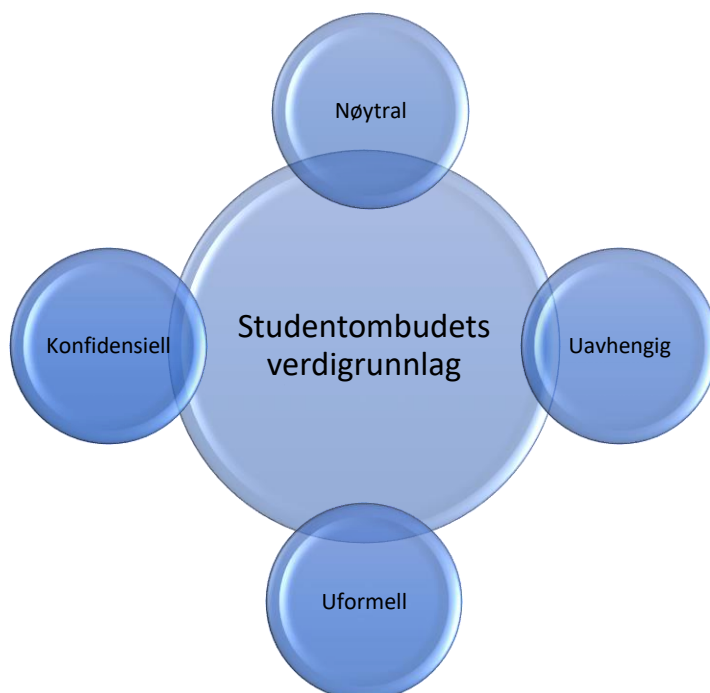
Dette begrepet henger dels sammen med uavhengighetsbegrepet. Uavhengigheten er ovenfor beskrevet i relasjon til ombudets organisatoriske plassering. Nøytralitetsbegrepet relaterer seg i større grad til Studentombudets daglige virksomhet. Studentombudet skal for eksempel ikke ta side i tvister, uenigheter eller klagesaker mellom studenter og fagskolene. Studentombudet skal heller ikke forfekte at noen klagesaker skal ha et bestemt utfall.

Mandatet legger til grunn at Studentombudet ikke skal opptre som partsrepresentant for studentene. Studentombudet skal bidra til at studentene ikke utsettes for usaklig forskjellsbehandling, og at sakene får en forsvarlig og rettferdig behandling etter de enhver tids gjeldende rettsregler og saksbehandlingsprosedyrer.

Konfidensiell

Studentombudet vil ikke gi til kjenne studentens identitet eller dens bekymringer overfor fagskolene med mindre studenten selv ønsker dette. Hvordan en konkret sak skal følges opp av Studentombudet, vil alltid gjøres i samråd med den aktuelle studenten. De forhold som studentene drøfter med Studentombudet er taushetsbelagt. Studentombudet har taushetsplikt etter forvaltningsloven §13 om forhold hun/han blir kjent med gjennom sitt virke.

Verken medstudenter, ansatte eller tredjeparter skal gjøres kjent med de opplysninger som studentene deler med Studentombudet. Innsynsbegjæringer i arkiverte saker vil behandles etter offentlighets- og forvaltningslovens bestemmelser. Studenter kan også varsle Studentombudet anonymt om ulike forhold, eksempelvis om kritikkverdige forhold som berører studentenes studiesituasjon (f.eks. mobbing og trakassering). Dersom studenten ønsker å bevare fullstendig anonymitet i saken, kan Studentombudet vurdere om problemstillingen kan håndteres videre på generelt grunnlag med aktuelle enheter i fagskolen. Dersom studenten ønsker særskilt oppfølging av sin sak overfor fagskolen, men uten at egen identitet oppgis, skal Studentombudet gjøre studenten oppmerksom på at det kan være begrenset i hvilken grad saken kan forfølges.

For fagskolestudenter i
Midt-Nord-samarbeidet

**Trenger du en
nøytral og uavhengig
samtalepartner til å
se på saken din?**

Ta en prat med Studentombudet!

74 17 85 23 / 476 63 585
studentombud@trondelagfylke.no
Mandag, tirsdag, torsdag 09-15

Mandat

Formål:

- Sikre at fagskolestudentenes rettigheter og plikter knyttet til studiesituasjonen ivaretas på best mulig måte.
- Bidra til økt rettsikkerhet for fagskolestudentene.

Oppgaver:

- Studentombudets virksomhet omfatter forhold knyttet til studiesituasjonen hvor en student opplever å være i en formell eller prosedyremessig gråsone og/eller mener det er begått feil eller urett overfor vedkommende. Med studiesituasjonen menes studentens forhold til fagskolene i Midt-Nord-samarbeidet.
- Studentombudet skal gi studentene råd og veiledning om hva de kan og bør foreta seg for å ivareta sine interesser. Studentombudet skal bidra til at saker løses nærmest der de oppstår, dvs. på lavest mulig nivå i organisasjonen. Dialog og samarbeid er derfor viktig i dette arbeidet.
- Studentombudet skal se til at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling og skal ha et særlig fokus på studentenes rettigheter og likebehandling.
- Studentombudet skal fungere som et supplement til øvrige rutiner og systemer for veiledning og oppfølging og fratar ikke fagskolene informasjons- og veiledningsplikt.
- Studentombudet har ikke myndighet til å avgjøre saker selv, og er heller ikke klageinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved fagskolene.
- Studentombudet kan ta opp saker på eget initiativ for å sikre rettssikkerheten til studentene. Studentombudet kan påpeke utfordringer og uheldige praksiser ovenfor fagskolen og komme med anbefalinger til endringer i retningslinjer og prosedyrer.
- Saker i forhold til f.eks. Lånekassen eller Studentsamskipnaden faller utenfor studentombudets oppgaver.
- Studentombudet tar heller ikke stilling til faglige spørsmål. Studentombudet skal være nøytral og kan ikke representere studenten som part i en sak.
- Det er ikke et krav til at fagskolestudentene skal ha fysisk tilgang til Studentombudet. Tilgangen skal like fullt være tilstrekkelig og reell. Ut fra Studentombudets stillingsprosent, geografisk nedslagsfelt, samt avtale med andre fagskoler, vil telefon, epost, kontaktskjema og digitale møter være hovedarbeidsform.

Hva gjør jeg hvis jeg opplever mobbing, trakassering eller diskriminering?

For fagskolestudenter
i Midt-Nord-samarbeidet

Studentombudet jobber for å sikre dine rettigheter som fagskolestudent ved høyere yrkesfaglig utdanning

Trenger du en nøytral og uavhengig samtalepartner til å se på saken din?

Ta en prat med Studentombudet!

74 17 85 23 / 476 63 585
studentombud@trondelagfylke.no

Mandag, tirsdag og torsdag kl. 09-15

Hvordan søker jeg om den tilretteleggingen jeg trenger?

Hva gjør jeg hvis jeg skal klage på en eksamen?

